

21 128

STANDARDIZACIJA

Bilten

JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU

3

Izdavač:

JUGOSLOVENSKI ZAVOD ZA STANDARDIZACIJU

Beograd, Cara Uroša 54

Odgovorni urednik

Slavoljub Vitorović, dipl. inž.

Urednik za štampu: Dobrinka Čonkin

STANDARDIZACIJA

BILTEN JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU

B E O G R A D

BROJ 3

M A R T — 1970.

STRANA 47 — 68

S A D R Ž A J

	<i>Strana</i>
<i>Predlozi standarda za javnu diskusiju koji se objavljuju u celini:</i>	
<i>JUS M.Z2.389 — UIC — transkonteneri. Tehnički uslovi .....</i>	49
<i>JUS P.P6.100 — Železnički vagoni za prevoz UIC-transkontenera. Tehnički uslovi .....</i>	52
<i>Anotacije predloga standarda za javnu diskusiju iz oblasti:</i>	
— <i>laboratorijskog stakla .....</i>	54
— <i>boja i lakova .....</i>	55
— <i>hemikalija za fotografiju .....</i>	55
— <i>za radni alat .....</i>	55
— <i>za pribor za vodovodnu, plinsku i kanalizacionu mrežu .....</i>	56
— <i>opštih standarda o vozilima šinskog saobraćaja .....</i>	56
— <i>Obaveštenje Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju .....</i>	57
<i>Međunarodna standardizacija — Primitljena dokumentacija .....</i>	60
— <i>Informacije ISO .....</i>	62
<i>Objavljeni jugoslovenski standardi .....</i>	66

UIC — transcontainers. Technical requirements

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. juli 1970.

Ovaj standard je usklađen sa odredbama dokumenta Code UIC 592, izdanje 1. od 1. 7. 1967, koji je izdala Međunarodna unija željeznica (Union Internationale des Chemins de Fer-UIC).

1 Predmet

Ovaj standard propisuje tehničke uslove kojima moraju odgovarati UIC-transkonteneri predviđeni za transport robe u međunarodnom saobraćaju.

2 Vrste

2.1 Dele se na:

- obične transkontenere, koji nemaju poseban uređaj koji bi bio uslovljen prirodom vrste transportovane robe,
- specijalni transkonteneri, koji su naročito građeni za transport određene vrste robe, ili su predviđeni za transport samo određene vrste robe.

2.2 UIC-transkonteneri po svojoj konstrukciji su zatvorenog tipa, a svrstavaju se u jednu od vrsta, čije su spoljne mere date u tabeli 1:

Tabela 1   Mere u mm

Vrsta	Dužina	Širina	Visina
	0	0	0
10	2991 — 5	2438 — 5	2438 — 5
	0	0	0
20	6058 — 6	2438 — 5	2438 — 5
	0	0	0
30	9125 — 10	2438 — 5	2438 — 5
	0	0	0
40	12192 — 10	2438 — 5	2438 — 5

U profil sa gornjim merama moraju se uklopiti svi delovi i pribor transkontenera.

3 Ukupna težina

Ukupna (bruto) težina (sopstvena težina + tovarna težina) ne sme preći vrednosti iz tabele 2.

Tabela 2

Vrsta	Najveća bruto težina u tonama
10	10
20	20
30	25
40	30

4 Oprema za dizanje i prečišćavanje

- 4.1 Da bi se mogao vertikalno dizati svim odgovarajućim uređajima za dizanje, svaki transkontener mora imati po četiri gornje i donje nauglice prema propisima JUS M.Z2. . . . (u izradi).
- 4.2 Četiri donje nauglice služe ujedno i za pričvršćivanje transkontenera na vagone propisane u JUS P.P6.100 (u izradi).

- 4.3 Donji deo transkontenera može biti građen sa utorima:
- za posluživanje sa viljuškarima,
  - za vodoravno natovarivanje jedno na drugo,
  - za posluživanje pomoću dizalica sa zahvatnim kracima.

5 Vrata transkontenera

- 5.1 Obični transkonteneri treba da imaju bar u jednom čeonom zidu što je moguće veći otvor snabdeven vratima.
- 5.2 Otvor po mogućstvu treba da je veličine kao unutrašnji presek transkontenera. No ni u kom slučaju ne sme biti manji od 2,13 m visine i 2,20 m širine.
- 5.3 Osim toga, poželjno je predvideti za istovar i utovar i bočne otvore na onim transkontenerima, koji ostaju stalno na teretnom vagonu.

6 Posebni građevni uslovi

Transkonteneri moraju biti tako građeni da osiguravaju potpunu zaštitu transportovanoj robi od svih oštećenja pro-uzrokovanih vlagom.

7 Uslovi čvrstoće transkontenera

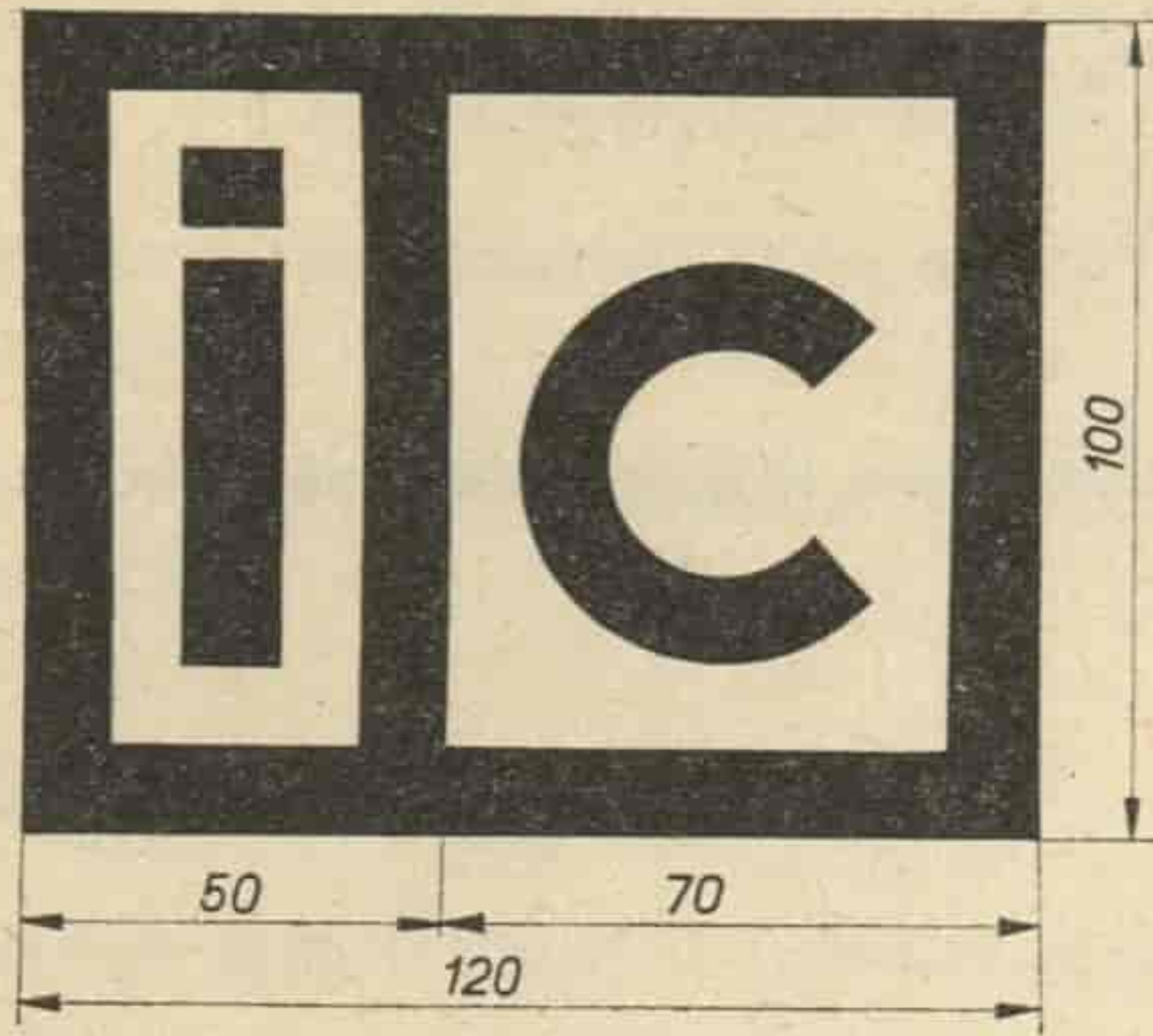
- 7.1 Svaki transkontener pri maksimalno dozvoljenom opterećenju mora izdržati sledeća naprezanja:
- natovarivanje šest transkontenera istog tipa jedno na drugo,
  - dizanje napravom za dizanje o najmanje dva dijagonalna gornja ugla pri vertikalno dejstvujućom silom dizanja,
  - mora izdržati bez nedozvoljenih naprezanja dinamičku silu od »2 g«, koja dejstvuje u pravcu uzdužne ose na površinu osnove transkontenera na mestima pričvršćivanja za vagon.
- 7.2 Patos transkontenera mora izdržati jedan ravnomerno raspoređeni teret veličine ravne bar maksimalno dozvoljenoj ukupnoj (bruto) težini.
- Osim toga, na napadnoj površini od 140 cm² mora izdržati od jednog točka širine najmanje 180 mm sa razmakom točkova od 760 mm pritisak od najmanje 2700 kg.
- 7.3 Krov mora izdržati opterećenje od najmanje 300 kg ravnomerno raspoređeno na jednoj površini od 600 × 300 mm.
- 7.4 Bočni zidovi moraju izdržati ravnomerno raspoređeno opterećenje ravno najmanje 0,6-strukoj maksimalno dozvoljenoj tovarnoj težini.
- 7.5 Čeoni zidovi moraju izdržati ravnomerno raspoređeno opterećenje ravno najmanje 0,4-strukoj maksimalno dozvoljenoj tovarnoj težini.
- 7.6 Svaki transkontener proglašava se odgovarajućim gornjim uslovima, ako izdrži propisano testiranje (u izradi).

8 Uslovi carinskog zatvora

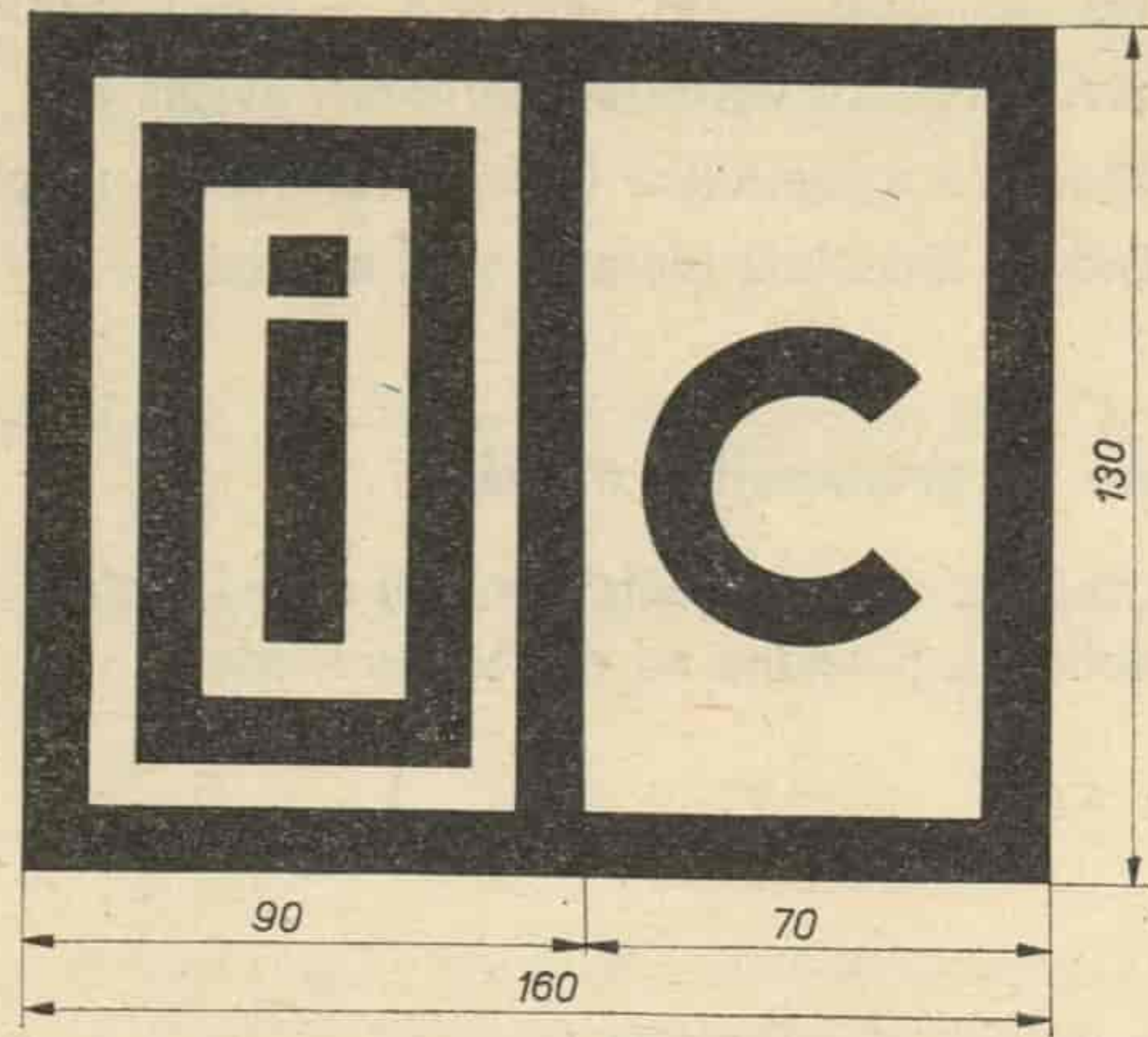
Ukoliko bi se transkontener upotrebio za transport robe pod carinskim zatvorom, mora odgovarati odredbama JUS-a ... (u izradi).

9 Obeležavanje

- 9.1 Svaki transkontener mora nositi sledeće natpise:
- A — ime ili znak sopstvenika, iza toga serijski broj, a kod privatnih još i znak (P),
  - B — najveću bruto težinu u kg,
  - C — sopstvenu težinu u kg,
  - D — oznaku vrste (tabela 1), a iza toga:
    - znak prema sl. 1 koji označava da transkontener odgovara svim napred navedenim propisima za pri-puštanje u međunarodni saobraćaj, izuzev propisa u tač. 8 za transport pod carinskim zatvorom,
    - znak prema sl. 2 koji označava da pored gornjeg odgovora još i propisima za transport pod carinskim zatvorom. Kod specijalnih transkontenera ispred oznake vrste dolaze slova Sp.
  - E — znak železnice uvrstioca.

Slika 1

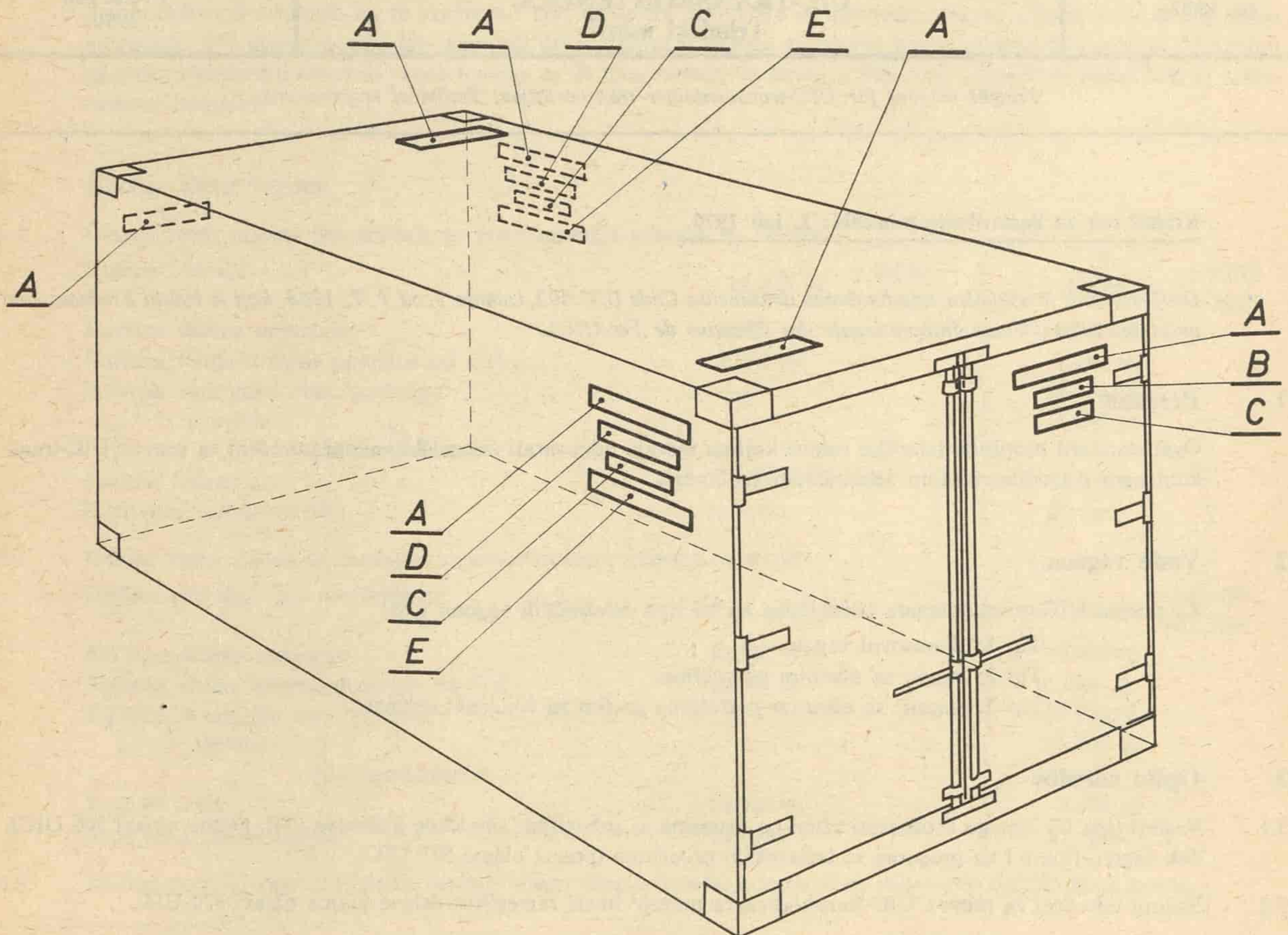

Slika 2

- 9.2 Svi natpisi moraju biti ispisani jasno, latinicom, na jeziku domovine transkontenera sa visinom slova od 100 mm i odgovarajućom širinom i debljinom.

10 Položaj natpisa

U tač. 9. nabrojani natpisi treba da se nalaze kod transkontenera na sledećim mestima prema sl. 3.

Slika 3

- na vratima (desno gore): natpisi A — B — C u pravilnom redosledu,
- na zidu naspram vrata (desno gore): natpis A,
- na krovu (u dijagonalno ležećim uglovima): natpis A,
- na bočnim zidovima (desno gore): natpisi A — D — C — E u tom redosledu.

11 Oprema za promenljive oznake

Preporučuje se, da se na jednoj bočnoj strani postavi jedan okvir za listice, ili jedna ploča za lepljenje listica i ostavi jedna slobodna površina za pribeleške kredom.

Veza sa drugim standardima

JUS M.Z2.351 — ISO konteneri. Mere i maksimalne bruto težine

JUS P.P6.100 — Železnički vagoni za prevoz UIC-transkontenera. Tehnički uslovi

DK 625.24

Predlog standarda br. 8893	ŽELEZNIČKI VAGONI ZA PREVOZ UIC-TRANSKONTENERA Tehnički uslovi	JUS P. P6. 100 1970.
<i>Freight wagons for UIC-transcontainer transportation. Technical requirements</i>		
<p><u>Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. juli 1970.</u></p>		
<p><i>Ovaj standard je usklađen sa odredbama dokumenta Code UIC 592, izdanje 1. od 1. 7. 1968, koji je izdala Međunarodna unija železnica (Union Internationale des Chemins de Fer-UIC).</i></p>		
<p>1</p>	<p>Predmet</p>	
<p>Ovaj standard propisuje tehničke uslove kojima moraju odgovarati železnički vagoni određeni za prevoz UIC-transkontenera u međunarodnom železničkom saobraćaju.</p>		
<p>2</p>	<p>Vrste vagona</p>	
<p>Za prevoz UIC-transkontenera predviđena su tri tipa železničkih vagona i to:</p>		
<p style="padding-left: 40px;">Tip 1: dvoosovni vagon,</p>		
<p style="padding-left: 40px;">Tip 2: vagon sa obrtnim postoljima,</p>		
<p style="padding-left: 40px;">Tip 3: vagon sa obrtnim postoljima građen za britanski gabarit.</p>		
<p>3</p>	<p>Opšte odredbe</p>	
<p>3.1</p>	<p>Vagoni tipa 1 i 2 mogu saobraćati samo na prugama sa gabaritom tehničkog jedinstva (TE, prema objavi 500 UIC), dok vagoni tipa 3 i na prugama sa britanskim gabaritom (prema objavi 503 UIC).</p>	
<p>3.2</p>	<p>Vagoni određeni za prevoz UIC-transkontenera moraju imati zamenljive delove prema objavi 570-UIC.</p>	
<p>3.3</p>	<p>Osovinski pritisak ovih vagona ne sme preći 18 tona u saobraćaju sa režimom S, odnosno 16 tona sa režimom SS.</p>	
<p>3.4</p>	<p>Vagoni se grade sa vretenastom kočnicom ili i bez nje, shodno uslovima glave II Objave 543-UIC.</p>	

- 3.5 Sopstvena težina vagona je ista kako za vagone sa vazdušnom kočnicom tako i za vagone sa vretenastom kočnicom.
- 3.6 Vagoni mogu biti snabdeveni stalnim dopunskim priborom samo uz saglasnost organizacije UIC, a ima se ispitati da li prisustvo dopunskog pribora ne menja svojstvo zamenljivosti. Prijava UIC-a ima se potkrepiti:
- predočenjem kompletne dokumentacije;
  - prototipnom izvedbom.
- 3.7 Vagoni moraju biti sposobni, da sa punim tovarom pojedinačno lako prelaze na priključnom koloseku radijus krivine od najmanje 75 m.
- 3.8 Vagoni u pogledu sposobnosti za prelaz trajektom, izuzimajući trajekt za Veliku Britaniju, moraju odgovarati propisima RIV-a.

4 Posebne odredbe¹⁾

4.1 Vagoni tipa 1 su dvoosovni i određeni za režim S.	Vagoni tipa 2 imaju dva dvoosovna obrtna postolja i određeni su za režim SS.
4.2 Moraju biti tako građeni da se 20-tonski osovinski pritisak na prugama klase C može potpuno iskoristiti.	Moraju biti tako građeni da se 18-tonski osovinski pritisak na prugama klase B može potpuno iskoristiti.

5 Uređaj za amortizovanje udaraca

- 5.1 Vagoni se grade sa uređajem za amortizovanje udaraca ili bez njega.
- 5.2 Ugrađeni uređaj za amortizovanje udaraca omogućuje uzdužno klizanje za najmanje 500 mm prema svakoj bočnoj strani.

Tehničke karakteristike uređaja za amortizovanje udaraca treba da su takve, da pri natrčavanju nastalo ubrzavanje potpuno natovarenog transportera svede na vrednost 2 g.

Preporučljivo je svođenje na tu vrednost i kod delimično (otprilike do četvrtine tovarne težine) natovarenog transkontenera. Ovi uslovi moraju biti ispunjeni pri natrčavanju vagona za prevoz transkontenera brzinom od 15 km/sat na jedan standardni otvoreni vagon tovaren sa 20 tona rastresitog tereta, a koji stoji nepokretno nezakočen na vodoravnom koloseku.

6 Glavne mere vagona

- 6.1 Glavne mere vagona bez uređaja za amortizovanje udaraca su sledeće:

Dužina postolja:	12.620 m	+ 0,010 — 0,000	18.660 m	+ 0,010 — 0,000
Korisna dužina najmanje:	12.500 m		18.500 m	
Najveća visina tovarne površine od GIŠ-a:	1.210 m		1.210 m	
Razmak svornjaka obrt. postolja:	—		14.600 m	
„ osovina „ „	—		1.800 m	
„ „ : (još neodređeno)			—	
Prečnik točka:	0,920 m		0.920 m	
Sopstvena težina najviše:	11 tona		21 tona	

- 6.2 Glavne mere vagona sa uređajem za amortizovanje udaraca su sledeće:

Dužina postolja: (još neodređena)			19.460 m	+ 0,100 — 0,000
Korisna dužina najmanje:	12.300 m		18.400 m	
Najveća visina tovarne površine od GIŠ-a	1.240 m		1.240 m	
Razmak svornjaka obrt. postolja	—		15.800 m	
„ osovina „ „	—		1.800 m	
„ „ : (još neodređena)			—	
Prečnik točka	0.920 m		0.920 m	
Sopstvena težina najviše	12 tona		23 tone	

- 6.3 Dužina postolja vagona (između spoljnih strana čeonih nosača) odnose se na vagon bez kočničarskog mosta.

¹⁾ Odredbe važeće samo za vagone tipa 1 nalaze se na levoj polovini stranice, a važeće samo za vagone tipa 2 nalaze se na desnoj. Važeće za oba tipa pisane su skroz.

Za vagone tipa 3 nisu još utvrđene karakteristike.

7 Uslovi čvrstoće vagona

7.1 Vagoni moraju biti sposobni da u granicama moći nošenja izdrže natovarivanje četiri | šest transkontenera vrste 10, ili svaku drugu moguću kombinaciju (simetričnog ili nesimetričnog) natovarivanja drugih vrsta transkontenera opisanih u tač. 2, standarda JUS M.Z2.389.

7.2 Moraju biti sposobni za prevoz jednog | dva transkontenera vrste 20 opterećenih do dozvoljene najveće bruto težine.

8 Pribor za vezivanje

Vagoni moraju imati upustljivi (oborivi) odgovarajući pribor za vezivanje četiri | šest transkontenera vrste 10 pomoću njihovih donjih nauglica. Pribor za vezivanje transkontenera mora biti sposoban za vezivanje i drugih vrsta transkonternea svake druge moguće kombinacije. Ako su vagoni građeni tako da je moguće i vodoravno pretovarivanje, pribor za vezivanje mora biti upustljiv i pri natovarenom transkonteneru.

9 Ostali pribor

Vagoni su snabdeveni na svakoj bočnoj strani postolja sa po dvanaest | šesnaest alki za vezivanje konopaca.

Veza sa drugim standardima

JUS M.Z2.389 — UIC-transkonteneri. Tehnički uslovi

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA IZ OBLASTI LABORATORIJSKOG STAKLA

Krajnji rok za dostavljanje primedbi 1. juli 1970.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda: Laboratorijsko posuđe i pribor od stakla

Predlog br. 8894	— Tikvica s okruglim dnom, dugo grlo cilindrično	JUS B.E4.173
Predlog br. 8895	— Tikvica sa okruglim dnom, dugo grlo sa normalnim brusom	JUS B.E4.174
Predlog br. 8896	— Tikvica s okruglim dnom, kratko usko grlo, cilindrično	JUS B.E4.175
Predlog br. 8897	— Tikvica s okruglim dnom, kratko usko grlo sa normalnim brusom	JUS B.E4.176
Predlog br. 8898	— Tikvica s okruglim dnom, kratko široko grlo, cilindrično	JUS B.E4.177
Predlog br. 8899	— Tikvica s okruglim dnom, kratko široko grlo, sa normalnim brusom	JUS B.E4.178

Predlozi će biti posebno odštampani i poslani zainteresovanim preduzećima, ustanovama i organizacijama.

Interesenti koji ove predloge ne budu primili, mogu da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, poštanski fah 933), da im predlozi budu naknadno dostavljeni.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI BOJA I LAKOVA**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi 1. juli 1970.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

- Predlog br. 8900** — Boje i lakovi. Provera i priprema pre ispitivanja ..... **JUS H.C8.031**
Predlog br. 8901 — Boje i lakovi. Uzimanje uzoraka ..... **JUS H.C8.032**

Navedeni predlozi standarda umnoženi su i dostavljeni zainteresovanim laboratorijama, institutima, proizvođačkim organizacijama, pojedincima i ostalim na mišljenje, izmene ili dopune tekstova i ostale primedbe.

Predlozi su izrađeni u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju na osnovu predloga preporuka Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO. Predlozi preporuka br. 1512 i 1513.

Interesenti koji napred navedene predloge nisu dobili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša 54, pošt. fah 933) sa zahtevom da im se isti naknadno dostave.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI HEMIKALIJA ZA FOTOGRAFIJU**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. juli 1970.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

- Predlog br. 8902** — Hemikalije za fotografiju. Natrijumsulfit (Na_2SO_3) ..... **JUS H.G9.201**
Predlog br. 8903 — Hemikalije za fotografiju. Natrijumsulfat, kristalni ($\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$) ..... **JUS H.G9.202**
Predlog br. 8904 — Hemikalije za fotografiju. Kalijumbromid (KBr) ..... **JUS H.G9.203**
Predlog br. 8905 — Hemikalije za fotografiju. Hidrohinon (p-dihidroksibenzen ($\text{C}_6\text{H}_4(\text{OH})_2$)) ..... **JUS H.G9.204**
Predlog br. 8906 — Hemikalije za fotografiju. p-metilaminofenolsulfat ($\text{HOC}_6\text{H}_4\text{NHCH}_3 \cdot 1/2\text{H}_2\text{SO}_4$) .... **JUS H.G9.205**
Predlog br. 8907 — Hemikalije za fotografiju. Natrijumkarbonat, bezvodni (Na_2CO_3) ..... **JUS H.G9.206**
Predlog br. 8908 — Hemikalije za fotografiju. Natrijumsulfat, dekahidrat ($\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$) .... **JUS H.G9.207**
Predlog br. 8909 — Hemikalije za fotografiju. Kalijummetabisulfit ($\text{K}_2\text{S}_2\text{O}_5$) ..... **JUS H.G9.208**
Predlog br. 8910 — Hemikalije za fotografiju. Amonijačna voda (amonijumhidroksid, NH_4OH) ..... **JUS H.G9.209**
Predlog br. 8911 — Foto-osetljivi materijali. Dimenzije filmova, zaštitnog papira i kalemova za formate 127; 120 i 620 (dodatak — Definicije pojmova) **JUS H.G9.210**

Navedeni predlozi standarda umnoženi su i dostavljeni zainteresovanim laboratorijama, institutima, proizvođačkim organizacijama, pojedincima i drugim na mišljenje, izmene ili dopune tekstova i ostale primedbe.

Predlozi su izrađeni na osnovu domaćih i stranih iskustava stečenih u proizvodnji i ispitivanju. Pored toga Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) preporučuje svoje tekstove kao najprikladnije. Na izradi predloga radili su stručnjaci preduzeća »Fotokemika« Zagreb, sa stručnjacima Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju.

Interesenti koji napred navedene predloge nisu dobili, mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša 54, poštanski fah 933), sa zahtevom da im se isti naknadno dostave.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
ZA RADNI ALAT**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. juli 1970.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći jugoslovenski standardi:

- Predlog br. 8912** — Razvrtači. Tolerancije izrade i označavanje **JUS K.D3.112**
Predlog br. 8913 — Ručni razvrtači ..... **JUS K.D3.121**
Predlog br. 8914 — Mašinski razvrtači sa valjkastom drškom i četvrtkom ..... **JUS K.D3.130**

Predlog br. 8915	— Mašinski razvrtači sa valjkastom drškom..	JUS K.D3.131
Predlog br. 8916	— Mašinski razvrtači sa Morze-koničnom drškom	JUS K.D3.132
Predlog br. 8917	— Ručni podešljivi razvrtači, ekspanzioni....	JUS K.D3.140
Predlog br. 8918	— Mašinski razvrtači sa usađenim noževima, sa valjkastom drškom	JUS K.D3.150
Predlog br. 8919	— Mašinski razvrtači sa usađenim noževima, sa Morze-koničnom drškom	JUS K.D3.151
Predlog br. 8920	— Razvrtači. Noževi za razvrtače sa usađenim noževima	JUS K.D3.155
Predlog br. 8921	— Mašinski nasadni razvrtači	JUS K.D3.170
Predlog br. 8922	— Mašinski nasadni razvrtači sa usađenim noževima	JUS K.D3.172
Predlog br. 8923	— Čeoni upuštači za horizontalne koordinatne bušilice	JUS K.D3.345

Predloge je izradio Jugoslovenski zavod za standardizaciju na bazi nacrtu predloga standarda koje je izradilo preduzeće »Jugolat« u Novom Sadu, usvojenih od strane stručne komisije za radni i merni alat i pribor.

Zainteresovane radne organizacije, koje nisu dobile tekst ovih predloga standarda, mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, pošt. pregr. 933), sa zahtevom da im se predloži dostave radi stavljanja eventualnih primedbi ili predloga za izmene i dopune. Zahtevi za slanje predloga mogu se dostaviti najkasnije do 1. juna 1970.

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA ZA PRIBOR ZA VODOVODNU, PLINSKU I KANALIZACIONU MREŽU

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. juli 1970.

Stavljaju se na javnu diskusiju sledeći predlozi standarda:

Predlog br. 8924	— Kape za ventilaciju	JUS M.J6.281
Predlog br. 8925	— Ulične kape za ventile i prolazne slavine u vodovodima	JUS M.J6.282
Predlog br. 8926	— Ulične kape za ventile i prolazne slavine u plinovodima	JUS M.J6.283
Predlog br. 8927	— Ulične kape za hidrante	JUS M.J6.284
Predlog br. 8928	— Stupaljke	JUS M.J6.285
Predlog br. 8929	— Ulične kape za zasune u plinovodima ..	JUS M.J6.286
Predlog br. 8930	— Ulične kape za zasune u vodovodima	JUS M.J6.287
Predlog br. 8931	— Poklopci za okna. Kanalski poklopac i četvrtasti okvir za opitno opterećenje 25 i 40 Mp. Tip E.....	JUS M.J6.228

Inicijativu za donošenje ovih standarda kao i predloge standarda podnela je Ljevaonica i tvornica armatura — Varaždin, a u izradi su učestvovali stručnjaci iz »Kanalizacije« — Ljubljana, Udruženja livnica SFRJ, »MIN« — Varaždin, Livnica »Tomo Vinković« — Bjelovar, »Plinara« — Zagreb.

Predlozi su umnoženi i dostavljeni zainteresovanim preduzećima i institucijama. Druge zainteresovane organizacije koje predloge nisu primili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, pošt. fah 933 — Beograd, sa zahtevom da im se predloži naknadno dostave.

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA IZ OBLASTI OPŠTIH STANDARDA O VOZILIMA ŠINSKOG SAOBRAĆAJA

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. juli 1970.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 8932	— Primena međunarodnih jedinica mera kod jugoslovenskih železnica	JUS P.A0.001
Predlog br. 8933	— Oznake zamenljivosti delova železničkih vozila	JUS P.F0.100

Predlozi standarda umnoženi su i dostavljeni na adresu izvesnog broja zainteresovanih preduzeća radi stavljanja obrazloženih prismeih primedbi.

Interesenti koji ove predloge nisu dobili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša broj 54) sa zahtevom da im se predloži naknadno dostave.

IZ JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU

Uviđajući potrebu da privrednim, naučnim i drugim organizacijama pruži bliži uvid o JUS-standardima kojima raspolaže kao i da stvori mogućnosti što boljeg načina njihovog korišćenja, Jugoslovenski zavod za standardizaciju je krajem 1968. godine pristupio grupisanju standarda u zbirke u sveskama.

Od početka izdavanja standarda — februara 1952. god. do kraja 1969. god. izdato je 6.560 jugoslovenskih standarda iz sledećih grana:

A — Osnovni i opšti standardi	11
B — Rudarstvo i prerada uglja i nafte	646
C — Metalurgija i tehnologija prerade metala	552
D — Šumarstvo i drvna industrija	442
E — Poljoprivreda i duvanska industrija	439
F — Tekstilna industrija	303
G — Koža, guma i plastične mase	251
H — Hemijska industrija i industrija droga i lekova	410
K — Radni i merni alat i pribor	797
L — Merni aparati i proizvodi precizne mehanike	28
M — Mašinogradnja i metalna industrija	1359
N — Elektrotehnika i elektroindustrija	690
P — Uređaji, postrojenja i vozila šinskog saobraćaja	335
U — Građevinarstvo	225
Z — Razni standardi	72

Tokom 1969. god. formiran je veći broj zbirki jugoslovenskih standarda. Pri sastavljanju zbirki, odnosno svezaka standarda iz pojedinih grana, imalo se u vidu, u prvom redu, praktična upotreba zbirki, odnosno sveski, u samim zainteresovanim organizacijama, stoga su iste sastavljene za određenu granu, prema potrebi — po glavnoj grupi kataloga jugoslovenskih standarda ili kombinacijom grupa po katalogu a imajući u vidu jednu određenu oblast i namenu. Svaka sveska obeležena je karakterističnom oznakom.

U svakoj svesci slaganje standarda izvršeno je prema redosledu iz klasifikacije jugoslovenskih standarda, odnosno prema katalogu jugoslovenskih standarda.

Zavod je preuzeo obavezu da svim kupcima, odnosno imaocima zbirki standarda blagovremeno, po izlasku iz štampe, dostavlja sve nove i revidirane standarde kao i sve izmene i dopune u standardima odnosno zbirke. Na taj način, kupci zbirki postaju »automatski« pretplatnici standarda. U posebnoj kartoteci prodavnice JUS vodi se evidencija svih imaoca zbirki.

Osim toga, odlukom Saveta radne zajednice Zavoda odobren je popust od 30% na prodajnu cenu pojedinih standarda. Takođe za sve nove i revidirane standarde koji se nadalje budu priključivali zbirka važiće isti popust.

Do sada su izdate sledeće zbirke jugoslovenskih standarda u sveskama:

Iz oblasti rudarstva i za druge grane industrije koje koriste mineralne sirovine i njihove proizvode:
Sveske B-I-1 i

- B-I-2 — uključuju standarde iz oblasti i za potrebe rudarstva kao: opšti standardi, preseki jamskih prostorija, izvozna užad, eksplozivi, bušaći pribor i alat, podgrade, vedra, transportna sredstva, električni provodnici, zaštita na radu i vatrogasni aparati;
- Sveska B-I-3 — uključuje standarde iz oblasti čvrstih mineralnih goriva, ugalj i koks;
- Sveska B-I-4 — uključuje standarde iz oblasti železnih i manganovih ruda i topitelja;
- Sveska B-I-5 — uključuje standarde iz oblasti nemetala i vatrostalnog materijala.

Iz oblasti proizvodnje i prerade nafte sledeće 2 sveske:

- Sveska B-II-1 — uključuje standarde koji se odnose na proizvode dobivene preradom sirove nafte, kao i na materiju opšteg karaktera za ovo područje;
- Sveska B-II-2 — uključuje standarde koji se odnose na metode ispitivanja nafte i naftinih derivata sadržanih u svesci B-II-1.

Iz oblasti metalurgije sledeće 3 sveske:

- Sveska C-I-1 — obuhvata standarde koji se odnose na gvožđe i čelik: metode hemijskih i mehaničkih ispitivanja gvožđa i čelika, vruće i hladno valjane, vučene, kovane i livene čelike, liveno gvožđe, dodatni materijali za zavarivanje čelika;
- Sveska C-II-1 — obuhvata standarde o metodama hemijskog i mehaničkog ispitivanja obojenih metala;

- Sveska C-II-2 — obuhvata osnovne standarde proizvoda od aluminijuma i aluminijumskih legura, bakra i bakarnih legura, cinka i legura cinka, olova i legura olova, antimona, kadmijuma, žive, srebra; zatim standarda za dodatne materijale za zavarivanje bakra, bakarnih legura i aluminijumskih legura.

Iz oblasti šumarstva i drvne industrije:

- Sveska D-I-2 — obuhvata opšte standarde iz oblasti ispitivanja drveta i drvenih ploča, kao i standarde za metode ispitivanja pojedinih njihovih svojstava;
- Sveska D-II-1 — obuhvata standarde iz oblasti iskorišćavanja šuma i to najpre opšte standarde (građa i greške drveta, razvrstavanje i merenje) a zatim standarde za pojedine sortimane. Takođe sadrži standarde za šumske znakove izričitih naredbi i opasnosti;
- Sveska D-III-1 — obuhvata standarde za proizvode primarne prerade u drvnoj industriji (rezana građa, brodski pod, železnički pragovi, parket i dr.) i za furnir i drvene ploče. Takođe su uključeni i opšti standardi vezani za navedene proizvode, kao što su standardi za građu i greške drveta, razvrstavanje i merenje neobrađenog i obrađenog drveta;
- Sveska D-III-2 — obuhvata standarde za proizvode drvne industrije i to furnir i ploče od drveta (šperploče, panelploče, ploče vlaknatice i iverice) kao i za lepkove za drvo i metode ispitivanja lekova;
- Sveska D-IV-1 i D-IV-2 — sadrže standarde za konstrukciju i dimenzije građevinske stolarije (vrata i prozori);
- Sveska D-IV-3 — obuhvata standarde za kvalitet materijala i metode ispitivanja vrata i prozora;
- Sveska D-IV-4 — uključuje standarde za drveni nameštaj za domaćinstvo (sobni i kuhinjski nameštaj) i školski nameštaj;
- Sveska D-V-1 — sadrži standarde za drvenu ambalažu i drvenu paletu i to pre svega standarde za ambalažu za voće i povrće;
- Sveska D-VII-1 — sadrži standarde za korparsko-pletarske proizvode i standard za sitno tehničko drvo koji propisuje uslove za sirovinu za izradu ovih proizvoda;
- Sveska D-XI-1 — sadrži standarde za stubove i prečnice za telekomunikacije i energetske vodove, za železničke pragove, umetke za kolosek i skretnice, ispitivanje sredstava za impregnisanje drveta (kreozotnog ulja), metode impregnisanja stubova i železničkih pragova, naknadnu zaštitu stubova, ispitivanje soli za impregnisanje stubova, ispitivanje sredstava za naknadnu zaštitu stubova, kao i opšte standarde za drvo;
- Sveska D-XIII-1 — obuhvata standarde iz oblasti plute;
- Sveska D-XIII-2 — obuhvata standarde za šumsko seme četinara i lišćara (kvalitet, uzimanje uzoraka i metode ispitivanja) i šumske sadnice i drugi reproduktivni materijal.

Iz oblasti tekstilne industrije:

- Sveska F-I-1 — obuhvata sve standarde za tekstilnu industriju i deo standarda iz mašinogradnje koji se odnose na tekstilne mašine i utenzilije;
- Sveska F-I-2 — prvenstveno je namenjena vunarskim i pamučarskim fabrikama, tekstilnim fabričkim laboratorijama, institutima i kontrolnim zavodima;
- Sveska F-I-3 — prvenstveno je namenjena trikotažnim fabrikama;
- Sveska F-I-4 — obuhvata standarde za konfekciju odevnih predmeta.

Iz oblasti kožarske industrije, pomoćnih sredstava za preradu kože i hemikalije:

- Sveska G-I-1 — obuhvata standarde za sirovu i štavljenu kožu i krzno;
- Sveska G-I-2 — obuhvata standarde za uzimanje uzoraka i metode za fizikalna i hemijska ispitivanja gotove kože i krzna;
- Sveska G-I-3 — obuhvata standarde za pomoćna sredstva za industriju kože, za hemikalije i za druge materijale koji se primenjuju u kožarskoj industriji;
- Sveska G-II-1 — sadrži standarde za proizvode gume i ispitivanje gume, zatim lekove na bazi kaučuka i njihovo ispitivanje. Takođe su obuhvaćeni i standardi za tehničke tkanine za gumarsku industriju, standardi za utvrđivanje glavnih parametara transportera sa gumenom trakom i za lična zaštitna sredstva;
- Sveska G-II-2 — obuhvata standarde za pomoćna sredstva za industriju gume, za naftine derivate i druge materijale koji se koriste u gumarskoj industriji.

Oblast farmacije obuhvaćena je u 11 svezaka u kojima su svrstani standardi iz grupe 615 po univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji i to:

- Sveska H-IV-1 — sadrži standarde za industriju sredstava za zaštitu bilja i to liste jedinstvenih naziva za pesticide;

- Sveska H-IV-2 — uključuje standarde za razni sanitetski materijal — zubarski;
- Sveska H-IV-3 — sadrži standarde za veterinarske biološke preparate;
- Sveska H-IV-4 — sadrži standarde za kozmetičke proizvode;
- Sveska H-IV-5 — obuhvata standarde za etarska ulja;
- Sveska B-IV-1 i B-IV-2 — obuhvataju standarde za staklenu ambalažu koja je potrebna farmaceutskoj industriji odnosno laboratorijsko i medicinsko staklo;
- Sveske M-VI-1, M-VI-2 i M-VI-3 — obuhvataju standarde za metalnu ambalažu za farmaceutsku industriju (grupa M.Z2) kao i metalne proizvode za potrebe zdravstva (grupe M.T5);
- Sveska F-II-1 — obuhvata standarde za tekstilne proizvode za sanitarne svrhe;
- Sveska G-V-1 — obuhvata standarde za proizvode od gume, i plastičnih masa za potrebe zdravstva (za transfuziju).

U oblasti radnog alata i pribora izdate su 2 sveske i to:

- Sveska K-I-1 — uključuje standarde radnog alata i pribora za mašinsku obradu metala;
- Sveska K-I-2 — uključuje standarde ručnog alata koji se koristi u metaloprerađivačkoj industriji, građevinarstvu i drugim granama privrede.

Oblast građevinarstva — niskogradnja svrstana je u 4 sveske:

- Sveska U-I-1 — obuhvata standarde za prirodne građevinske materijale, veštačke građevinske materijale i proizvode od prirodnih i veštačkih građevinskih materijala i za ostale građevinske materijale koji se isključivo upotrebljavaju u građevinarstvu;
- Sveska U-I-2 — sadrži standarde za čelik, drvo, alat i ostalo za građevinske radove;
- Sveska U-I-3 — sadrži standarde za projektovanje puteva, izvođenje radova na putevima, izvođenje raznih radova — tehnike varenja metala, konzerviranje drveta, standarde za saobraćajne znake na javnim putevima;
- Sveska U-I-4 — sadrži standarde za postrojenje gornjeg stroja, razne alate i izvođenje raznih radova (tehnika varenja metala, konzerviranje drveta, pragova i stubova).

Oblast visokogradnja-zgradarstvo svrstana je u 3 sveske:

- Sveska U-II-1 — sadrži standarde koji se odnose na razne građevinske materijale koji ulaze u osnovne konstruktivne elemente visokogradnje.
- Sveska U-II-2 — sadrži standarde koji obrađuju materijale, sredstva i postupke za izradu složenijih konstruktivnih elemenata u visokogradnji.
- Sveska U-II-3 — sadrži standarde koji tretiraju složeniju materiju oblasti projektovanja i izvođenja uglavnom finalnih radova u zgradarstvu.

Iz oblasti dokumentacije izdata je jedna sveska:

- Sveska Z-I-1 — sadrži standarde za pripremu rukopisa za štampanje, za uobličenje periodičnih publikacija, uobličenje časopisa u takvim publikacijama, za referate i sinopsise, bibliografske podatke, bibliografsku manšetu i kratak sadržaj periodičnih publikacija i drugih dokumenata.

Oblast ličnih zaštitnih sredstava grupisana je u jednu svesku:

- Sveska Z-II-1 — u svesci su uvršteni standardi o higijensko-tehničkoj zaštiti pri radu, o zaštitnim sredstvima za organe za disanje, za zaštitu tela, zaštitu glave, ruku, nogu kao i aparata za gašenje požara. Osim toga sveska sadrži i standarde koji propisuju uslove kvaliteta za azbestne tkanine i kože za izradu ličnih zaštitnih sredstava.

Zbirke jugoslovenskih standarda se mogu poručiti na adresu:

Jugoslovenski zavod za standardizaciju

Prodavnica JUS

Beograd, Kneza Miloša ul. br. 16

p. p. 933

MEĐUNARODNA STANDARDIZACIJA

PRIMLJENA DOKUMENTACIJA

Ovaj pregled sadrži predloge preporuka, usvojene preporuke i drugu važniju dokumentaciju koju je Jugoslovenski zavod za standardizaciju primio od Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

Preporučuje se zainteresovanima da koriste ovu dokumentaciju uvidom u prostorijama Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, ili putem izrade kopija, a po posebnom traženju, uz obavezu plaćanja troškova reprodukcije.

ISO/TC 1 — Navoji

Preporuke ISO:

br. 261 — »Metrički ISO navoji za opštu upotrebu. Opšti pregled«.

br. 262 — »Metrički ISO navoji za opštu upotrebu. Izbor dimenzija za vijčanu robu, II izdanje (zamenjuje ISO/R 262 — 1962«).

ISO/TC 3 — Tolerancije

Preporuka ISO:

br. 1119 — »Nazivi ugla konusa i koničnosti«.

ISO/TC 4 — Kotrljajni ležaji

Preporuka ISO:

br. 1002 — »Kotrljajni ležaji. Ležaji za vazduhoplove. Uvod. Opšte. Spoljne mere. Tolerancije. Moć nošenja«.

ISO/TC 6 — Papir, karton i celulozna pulpa

Predlog preporuke ISO:

br. 1924 — »Određivanje zatezne čvrstoće papira i kartona«, (rok za primedbe 1. IV 1970.)

ISO/TC 8 — Brodogradnja

Predlog preporuke ISO:

br. 1964 — »Brodogradnja. Oznaka detalja na generalnim planovima brodske instalacije« (rok za primedbe 1. IV 1970).

ISO/TC 17 — Čelik

Preporuke ISO:

br. 657/III — »Dimenzije vruće valjanih čeličnih profila. Ravnokraki ugaonici. Serije u inčima. Dimenzije i karakteristike poprečnog preseka«,

br. 657/VII — »Dimenzije vruće valjanih čeličnih profila. I-nosači sa paralelnim nožicama. Serije u inčima. Dimenzije i karakteristike poprečnog preseka«.

ISO/TC 20 — Vazduhoplovstvo

Preporuke ISO:

br. 1033 — »Mere trolnog kliznog prekidača za vazduhoplove«.

br. 1034 — »Priključci na vazduhoplovima za kondicioniranje vazduha, na zemlji«.

Predlozi preporuka ISO:

br. 1963 — »Zamenljivost priključaka baterije za automatske spojnice« (rok za primedbe 1. IV 1970),

br. 1965 — »Priključne stezaljke od aluminijuma za električne kablove sa provodnicima od aluminijuma za vazduhoplove« (rok za primedbe 1. IV 1970).

ISO/TC 27 — Čvrsta mineralna goriva

Predlog preporuke ISO:

br. 1928 — »Određivanje gornje kalorične vrednosti čvrstih goriva u kalorimetrijskoj bombi i metoda obračuna donje kalorične vrednosti« (rok za primedbe 1. IV 1970).

ISO/TC 33 — Vatrostalni materijal

Preporuka ISO:

br. 1109 — »Klfsifikacija vatrostalnih oblikovanih punih proizvoda«.

ISO/TC 34 — Poljoprivredni prehrambeni proizvodi

Preporuke ISO:

br. 932 — »Životinjska mast. Određivanje sadržaja nerastvornih nečistoća«,

br. 933 — »Životinjska mast. Određivanje sadržaja vlage i isparljivih materija«,

br. 966 — »Seme. Uzimanje uzoraka i metode ispitivanja«,

br. 1114 — »Zrno kakaoa. Ispitivanje presekom«.

ISO/TC 38 — Tekstil

Preporuka ISO:

br. 1107 — »Mreže za ribolov. Osnovni termini i definicije«.

ISO/TC 41 — Remenice i remenje (uključivši klinasto remenje)

Preporuka ISO:

br. 1120 — »Otpornost mehaničkih spojeva transportnih traka (Statička metoda ispitivanja)«.

ISO/TC 44 — Varenje

Preporuka ISO:

- br. 1106 — »Preporučeni postupak za radiografska ispitivanja sučeonih spojeva čeličnih limova debljine ispod 50 mm, zavarenih topljenjem«.

ISO/TC 45 — Guma

Preporuke ISO:

- br. 1124 — »Uzimanje uzoraka čađi za gumu iz isporuke u rasutom stanju«,
- br. 1125 — »Određivanje sadržaja pepela u čađi za gumu«,
- br. 1126 — »Određivanje gubitka sušenjem čađi za gumu«.

ISO/TC 61 — Plastične mase

Preporuka ISO:

- br. 1110 — »Plastične mase. Ubrzani postupak kondicioniranja epruveta poliamida 66, 610 i 6«.

ISO/TC 89 — Ploče od drveta i drugih lignoceluloznih vlaknastih materija

Preporuke ISO:

- br. 1096 — »Slojevito drvo. Klasifikacija«,
- br. 1097 — »Slojevito drvo. Merenje dimenzija ploča«,
- br. 1098 — »Slojevito drvo. Šperploče za opštu primenu. Opšti uslovi«.

ISO/TC 97 — Računske mašine i obrada informacija

Preporuka ISO:

- br. 1113 — »Predstavljanje na bušenoj traci skupa znakova kodiranih sa 6 ili 7 bitova«.

Predlozi preporuka ISO:

- br. 1861 — »Magnetna traka za razmenu informacija sa 7 kanala 200 RPI (8 RP mm)« (rok za primedbe 1. IV 1970),
- br. 1862 — »Magnetna traka za razmenu informacija, sa 9 kanala 200 RPI (8 RP mm)« (rok za primedbe 1. IV 1970),
- br. 1863 — »Magnetna traka za razmenu informacija, sa 9 kanala 800 RPI (32 RP mm)« (rok za primedbe 1. IV 1970),
- br. 1864 — »Nova magnetna traka za registrovanje, na 200 i 800 RPI (8 i 32 RP mm), NRZI i 1600 RPI (63 RP mm), za razmenu informacija« (rok za primedbe 1. IV 1970).

ISO/TC 108 — Mehanički udari i vibracije

Predlog preporuke ISO:

- br. 1940 — »Stepen uravnotežavanja krućih tela pri rotaciji« (rok za primedbe 1. IV 1970).

ISO/TC 113 — Merenje protoka tečnosti u otvorenim kanalima

Preporuka ISO:

- br. 1100 — »Postavljanje i funkcionisanje merne stanice i određivanje odnosa visina«.

ISO/TC 114 — Časovničarstvo

Preporuka ISO:

- br. 1112 — »Časovničarstvo. Funkcionalni i nefunkcionalni rubini«.

IEC/TC 9 — Oprema za električnu vuču

IEC publikacija 310 (prvo izdanje, 1969). Pravila za transformatore i induktivne kalemove koji se upotrebljavaju u električnoj vuči. Cena: 35 šv. fr.

IEC/TC 15 — Izolacioni materijal

Predlog tehničkih uslova za lakovane tkanine.

— Deo prvi: Definicije i opšti uslovi

— Deo drugi: Metodi ispitivanja

— Deo treći: Standardni list 1.

Sva tri dela su na glasanju po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje je 30. jun 1970. godine.

Predlog tehničkih uslova za izolacionu lepljivu traku za električne svrhe. Deo drugi: Metodi ispitivanja. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje je 30. jun 1970. godine.

IEC/TC 21 — Akumulatori

IEC publikacija 285—1 (prvo izdanje, 1969). Zatvorene cilindrične nikl-kadmijum ćelije za ponovno punjenje. Deo prvi: Opšte odredbe i metodi ispitivanja. Cena: 7,50 šv. fr.

IEC/TC 22 — Usmerači

Izveštaj potkomiteta 22 E sa sastanka održanog u Zagrebu od 20. do 24. maja 1969. godine.

IEC/TC 54 — Aparati za hlađenje i kondicioniranje vazduha za domaćinstvo

Predlog sigurnosnih pravila za električne uređaje u prostorijama sa kondicioniranim vazduhom. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje je 30. jun 1970. godine.

INFORMACIJE ISO

U ovoj rubrici daju se stručne i druge informacije iz informativnog biltena Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO).

SAVET ZA EVROPU PODSTIČE STANDARDIZACIJU POSUDA ZA KRV

Savet za Evropu je odlučio da poveri Međunarodnoj organizaciji za standardizaciju (ISO) odgovarajuća pitanja kontrole kvaliteta materijala od plastične mase korišćenog za transfuziju krvi. Po mišljenju svog sopstvenog potkomiteta sastavljenog od stručnjaka za probleme krvi, Savet za Evropu je zaključio da je ISO kompetentan autoritet za utvrđivanje fizičkih specifikacija kao i za otpočinjanje rada na kontrolnim ispitivanjima kvaliteta posuda od plastične mase za krv.

ISO pozdravlja tendenciju internacionalnih i regionalnih organizacija da ne rade svoje sopstvene tehničke standarde već da slede preporuke ISO, izbegavajući tako konfuziju i duple primene.

Sugestije potkomiteta Saveta za Evropu biće uzete u razmatranje od komiteta ISO i od međunarodnih eksperata (Radna grupa D Tehničkog komiteta ISO/TC 76) zainteresovanih za međunarodnu standardizaciju posuda od plastične materije, za krv uopšte. Radovi Komiteta Međunarodne organizacije ISO su već postigli međunarodnu saglasnost po pitanju specifikacija, zamenljivosti i ispitivanja različitih tipova materijala za transfuzije. Štaviše, ovaj Komitet je sumirao predloge u pogledu standardizacije savitljivih posuda od plastične mase, za uzimanje, transport i transfuziju krvi i krvnih derivata.

Između drugih podataka uzetih u razmatranje, može se pomenuti i otpornost na prelom i na propadanje, kao i najsigurnije i najefikasnije metode za uzimanje, identifikaciju i konzervisanje krvi, i svesti na minimum rizik koji proizilazi od:

- a) kontaminacije;
- b) vazdušne embolije za vreme uzimanja i transfuzije krvi;
- c) izlaganje izvođača virusu hepatita i drugih bolesti koje se prenose krvlju;
- d) greške identifikacije sudova i njihovog sadržaja;
- e) međureakcije posuda i sadržaja.

Tehnički komitet ISO/TC 76 — Pribori za transfuziju za medicinsku upotrebu, je jedan od tehničkih komiteta Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO), koji tretiraju jednu ogromnu lepezu oblasti rada idući od aeronautike do poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

(Service d'Information ISO, 10. oktobar 1969.)

KOMITET MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA STANDARDIZACIJU (ISO) DATCO, NASTOJI DA OTKLONI NESKLAD U NAČINU PISANJA DATUMA

Kada Amerikanac piše datum 1-10-69. on želi da označi 10-ti januar 1969. god. Za Engleza ili Francuza ova grupa znakova označava prvi oktobar 1969. god. Nesporazumi koji iz ovoga proizilaze mogu da budu povod nizu neprilika naročito u sudskim dokumentima.

Ovo je jedan od problema koji je vodio ka osnivanju Koordinacionog komiteta za standardizaciju oznaka datuma (DATCO) koji je imao svoje prvo zasedanje 8. oktobra 1969. god. u Ženevi, sedištu Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO).

Preliminarne radove DATCO je izvršio putem prepiske anketom 55 zemalja članica. Na bazi ovih radova DATCO je odlučio na svome zasedanju da ograniči svoje preporuke na pisanje datuma isključivo brojkama koje, u stvari, ne mogu dovesti do nesporazuma.

Tako, prestavljaće manju zabunu pisanje 10. mart 1969, ili mart 10. 1969, nego ako se za ovo upotrebe samo brojke, te je potrebno doneti pravilo da bi se izbegla moguća zabuna. Na zasedanju je preporučeno da u tom slučaju treba svakako primeniti opadajući red. Shodno tome prvi oktobar 1969. treba pisati 1969-10-01. Iz tehničkih razloga preporučuje se primena crtice kao oznaka za razdvajanje a ne tačke, vezice ili razmake.

Došlo se do zaključka da je u velikom broju zemalja sveta prihvatljiviji opadajući red (godina — mesec — dan) nego rastući red (dan — mesec — godina). Ovaj način ima preimущества nad ostalim načinima pošto se datumi pisani na taj način mogu primeniti i za aritmetički račun (naročito na kompjuterima), za radove na klasifikaciji (na primer u oblasti osiguranja i socijalne zaštite) kao i za primenu u nauci gde može biti potrebno da se datumu, u istom opadajućem redu, doda oznaka za čas, minut i sekundu.

Na zasedanju su takođe tretirana neka pitanja o načinu označavanja brojkama sedmica. Kalendarska sedmica je vrlo značajna jedinica za planiranje i računovodstvo.

Datumi isporuke u ugovorima kupo-prodaje i sličnim dokumentima se često označavaju primenom brojke za oznaku sedmica u godini. Imajući u vidu da su načini označavanja sedmica u godini vrlo različiti u zemljama, od velike je važnosti, za međunarodnu razmenu i planiranje u industriji, odrediti jednobrazni sistem označavanja brojkama sedmica.

S obzirom da je nedelja praznični dan, DATCO je preporučio da se ponedeljak odredi kao prvi dan u sedmici. Takođe je bilo preporučeno na zasedanju da sedmica sadrži sedam dana i da se sedmica koja je podeljena na dva dela izmenom godina, pripoji onoj godini u kojoj odnosna sedmica ima veći broj dana. Tako, praktično, prva sedmica jedne godine može početi najranije sa 29-tim decembrom prethodne godine, a najkasnije 4-tim januarom sledeće godine.

Zaključci Komiteta biće uzeti kao ISO preporuka koja će biti stavljena na diskusiju i eventualno glasanje članica ISO.

Zasedanju je predsedavao G. Olle Sturen, generalni sekretar Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) uz prisustvo sledećih delegata:

E. Litvine (Francuska organizacija za standardizaciju), C. Mohr (Nemačka organizacija za standardizaciju), L. Lauri (Italija, predstavnik ISO/TC 95 — Kancelarijske mašine), D. Sjoegren (Švedska organizacija za standardizaciju), M. Egger (Švajcarska organizacija za standardizaciju), G. W. Frey (SAD organizacija za standardizaciju), H. S. White (SAD, predstavnik ISO/TC 97 — Računske mašine i obrada informacija), B. D. Roden (Engleska organizacija za standardizaciju), Dr. W. H. Raby (Centralni sekretarijat ISO).

(Service d'Information ISO, 17. oktobar 1969. god.)

PRIMENA STANDARDIZACIJE U IZGRADNJI NOVOG DOMA FRANCUSKE ORGANIZACIJE ZA STANDARDIZACIJU (AFNOR)

U skladu sa odgovarajućim predlogom preporuke ISO¹⁾, pri izgradnji solitera od 25 spratova nazvan »Tour Europe« tj. novog sedišta AFNOR-a²⁾, projektni modul 30 M bio je odobren kao osnovni elemenat spoljne konstrukcije te građevine. Modul dužine 3 m je jedan od višestrukih iznosa osnovnog modula 10 cm koji je usvojen na međunarodnom nivou.

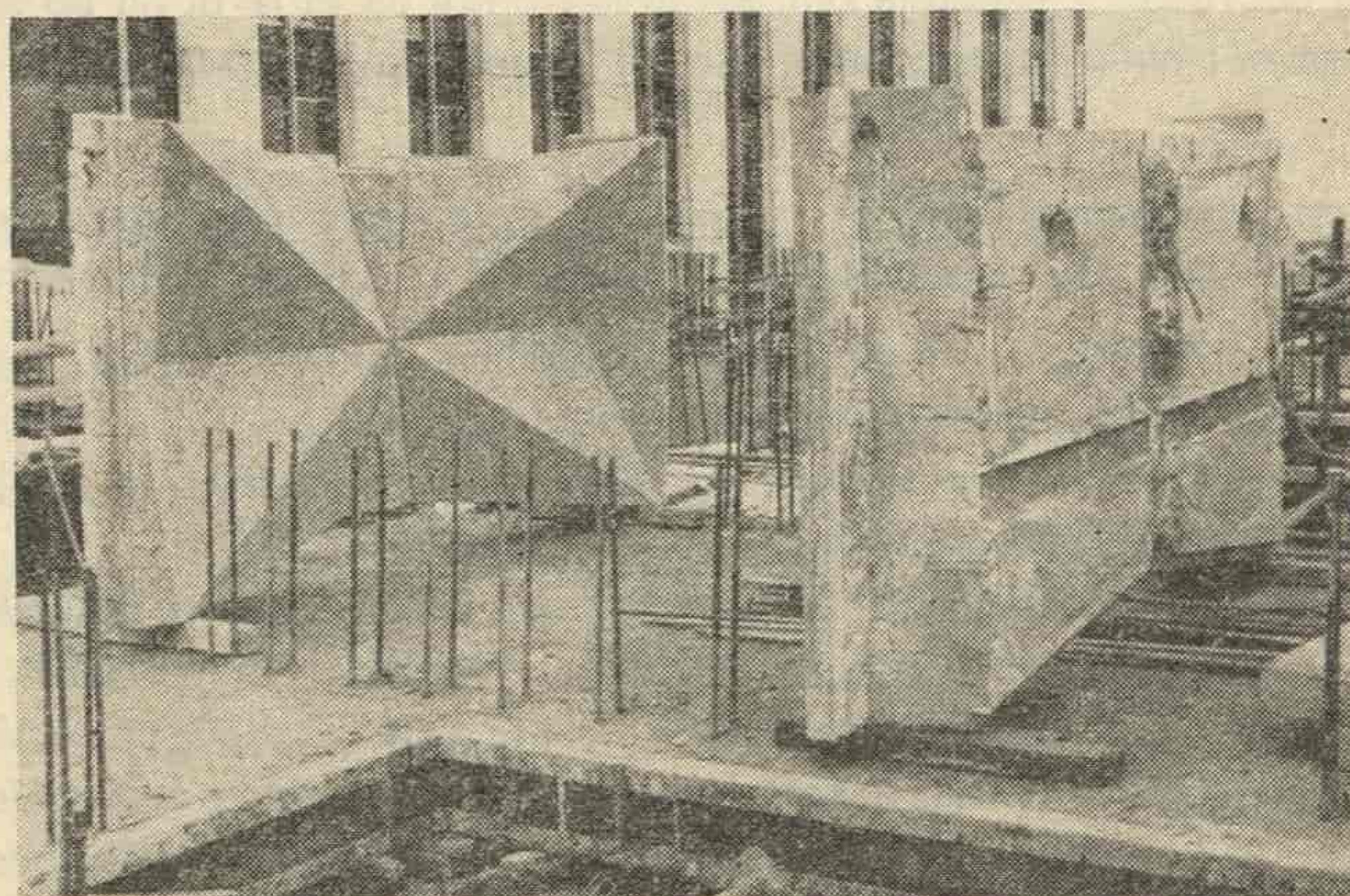
Unutrašnji modul 15 M (1,5 m) takođe je u skladu sa preporukom ISO. Na taj način, osnovni prostor koji je rezervisan za kancelarije ima dimenzije osnove 3 m × 4,5 ili 6 m, a veće sale slično su povezane sa istim modulom 15 M u interesu dobrog planiranja i koordinacije. Standardizacija je od bitne važnosti, ako građevinska industrija želi da u punoj meri koristi potencijalne prednosti prefabrikovanih elemenata.

Osim toga, ništa manje nego 118 francuskih standarda bilo je strogo primenjeno za izgradnju solitera »Tour Europe«. Ti standardi odnose se na vrlo različite aspekte kao što su kvalitet cementa, betonsko gvožđe, sanitarni uređaji, gipsani plafoni, centralno zagrevanje, vazдушna klimatizacija, električni uređaji i dizalice. U većini slučajeva, francuski standardi su u saglasnosti sa postojećim preporukama ISO.

Široka primena odobrenih standarda predstavlja uštedu vremena i sredstava i ujedno je garancija za visok kvalitet. Standardizacija ne ograničava projektantima slobodu, nego naprotiv dozvoljava proširenje različitih mogućnosti maštovitim projektantima.

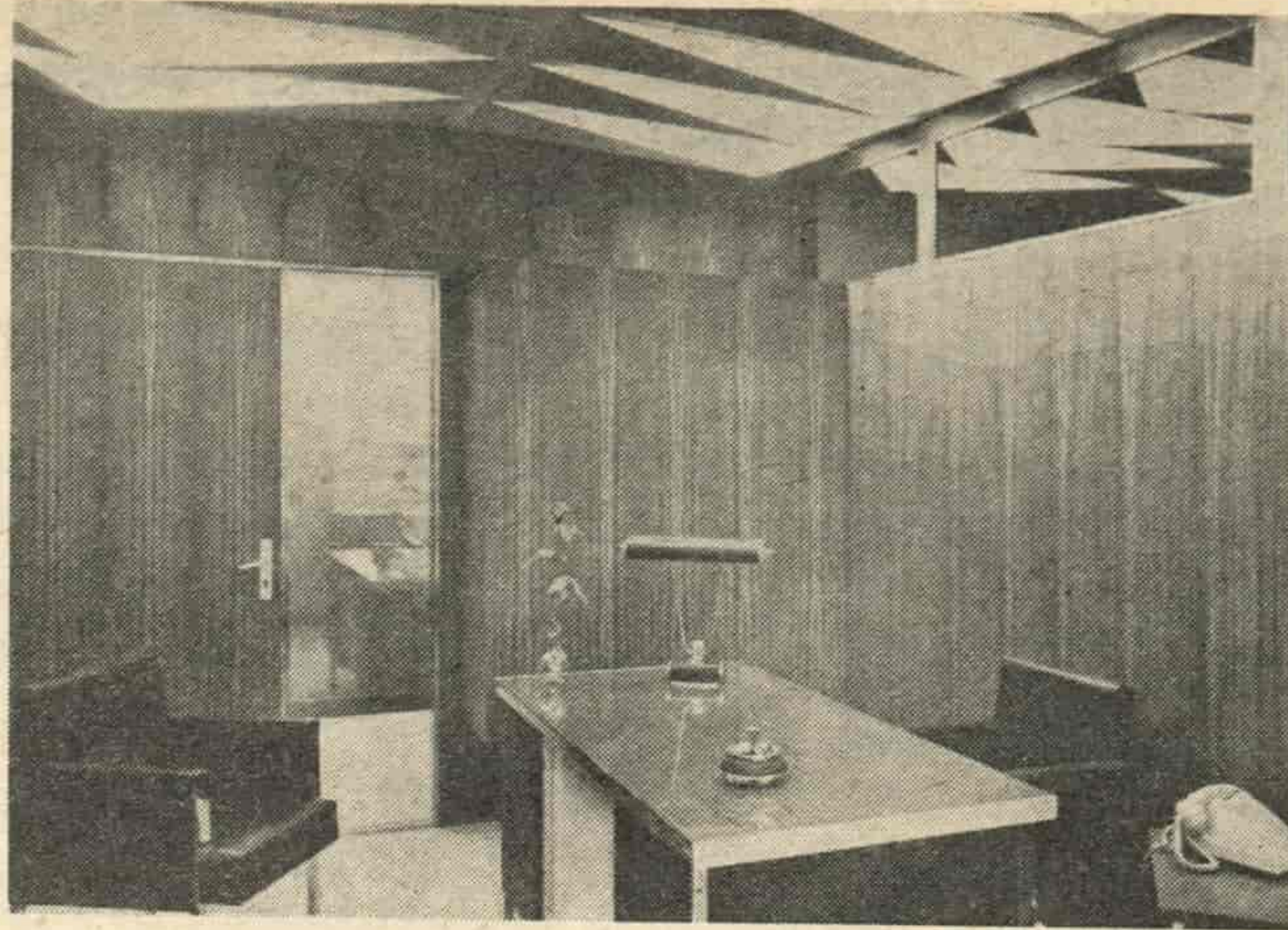
Slika 1: »Tour Europe« u izgradnji

Slika 2: Prefabrikovani elemenat u stilu dijamanta

1) Ovaj predlog preporuke biće uskoro objavljen kao II deo preporuke ISO/R 1040.

2) AFNOR zauzima 9 spratova ove zgrade.

Slika 3: Jedna tipična kancelarija organizacije AFNOR u novoj zgradi

Service d'Information ISO, 31. oktobar 1969.)

ZNAČAJ MEĐUNARODNE STANDARDIZACIJE ZA INDUSTRIJALIZACIJU ZGRADARSTVA

Razvoj međunarodne standardizacije u oblasti zgradarstva znači bržu, efikasniju i ekonomičniju izgradnju stambenih zgrada, fabrika, škola i bolnica. Međunarodni standardi su od bitne važnosti za primenu tehnike industrijske izgradnje širih razmera korišćenjem prefabrikovanih elemenata, izjavio je Dr Rebi (W. H. Raby), predsednik Centralnog sekretarijata Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO), obraćajući se delegatima na godišnjoj skupštini Švedskog instituta za standardizaciju u oblasti zgradarstva u Štokholmu, 29. oktobra 1969. god.

Dr Rebi predviđa da će zgradarstvo i građevinski materijali predstavljati u budućnosti vrlo značajan deo aktivnosti ISO, ne zanemarujući izvesne teškoće koje će prouzročavati duboko ukorenjeni nacionalni standardi raznih zemalja u oblasti metoda izgradnje.

Razvijajući i unapređujući međunarodnu saradnju, zajednički standardi doprineće usvajanju slične tehnike izgradnje kao i razmenu i zamenljivost građevinskih elemenata i materijala, čime će se omogućiti razvoj sredstava proizvodnje na nivou koji ne bi bio ekonomičan za potrebe samo jedne zemlje.

Dr Rebi je ukazao na to, da su međunarodni standardi za kvalitet neophodni za faktore sigurnosti, konstrukcije, naprežanja i ostale uslove o kojima projektant mora da vodi računa pri proračunavanju stabilnosti konstrukcije i granice dozvoljenih deformacija. Sve dok se ti elementi ne regulišu zajedničkim standardima, građevinski materijali mogu da dobiju atest za primenu samo na bazi posebnih istraživanja i ispitivanja. Ta ispitivanja su obično vrlo skupa, pa se vrše samo kada se radi o velikim količinama.

U zgradarstvu postoji rastuća težnja za primenom prefabrikovanih elemenata. Naravno da će prefabrikovani materijali steći poverenje potrošača samo ako budu postojali pouzdani podaci o različitim karakteristikama njihovih promena. Štaviše, dimenzionalna koordinacija je neophodan uslov za unapređenje prefabrikacije modularnih elemenata, koji se mogu svuda primeniti.

Standardizacija je čvrsto vezana za industrijalizaciju i ona je jedan od najvažnijih uslova za uspeh industrijalizacije. Čvrst međunarodni sistem standardizacije stvorio bi tržište koje bi obezbedilo nivo za intenzivna investicijska ulaganja i na taj način pružilo osnovu razvoja industrijalizacije. Na taj način, standardizacija doprinosi podizanju svetskog životnog standarda.

Dr Rebi je skrenuo pažnju, da je ISO angažovan u proučavanju svih aspekata zgradarstva i građevinskih materijala i to od osnovnih principa do dimenzionalne koordinacije vrata i prozora, kuhinjskih peći, mašina za pranje rublja, frižidera i ormana.

On je naglasio da se ne postavlja pitanje da ISO pokuša da nekome nametne standarde. Uspeh standardizacije zavisi od dobrovoljne saradnje svih zainteresovanih da bi se došlo do sporazuma između predstavnika industrije, trgovine, državnih organa i naučnih institucija oko 60 zemalja koje su zastupljene u ISO.

(Service d'Information ISO, 31. oktobar 1969)

NOVA ISO-PREPORULA R 836 IZ OBLASTI TERMINOLOGIJE VATROSTALNOG MATERIJALA JE JEDNA OD ZNAČAJNIH POMOĆI U MEĐUNARODNOJ RAZMENI (TRGOVINI)

Nemoguće je proceniti (proračunati) ukupno vreme, novac i dobro regulisati gubitak svake godine u Međunarodnoj razmeni zbog pogrešno shvaćene terminologije.

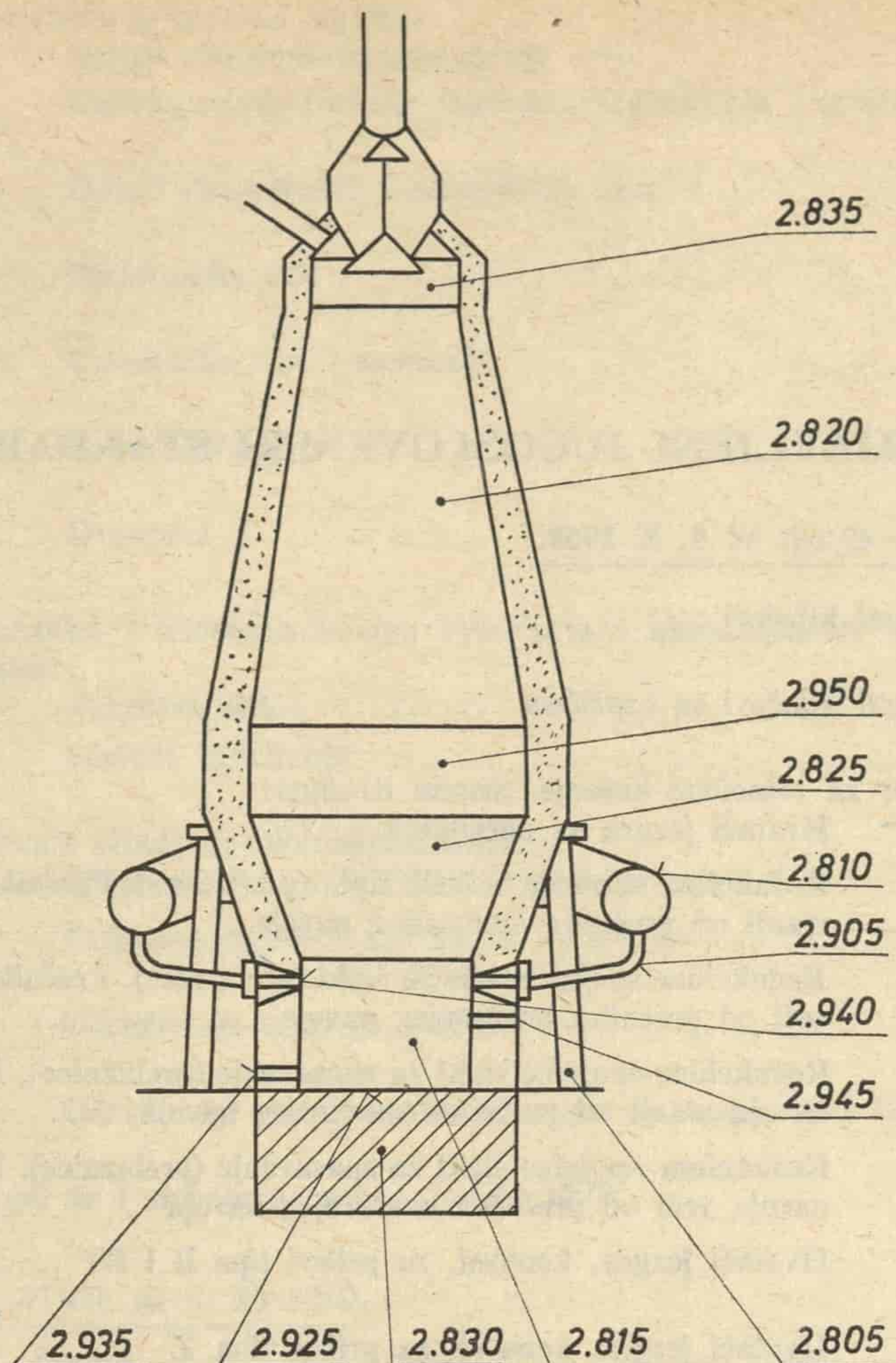
Izvesno je da je preporuka ISO/R 836 iz oblasti terminologije vatrostalnog materijala, koju je publikovala Međunarodna organizacija za standardizaciju, dobrodošla.

Ovaj dokument sadrži 148 strana, a izrađen je u Tehničkom komitetu Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO, uz učešće međunarodnih stručnjaka. Dokument obuhvata listu od preko 1300 izraza (termina) sa definicijama, na engleskom, francuskom i ruskom jeziku. Terminološki rečnik je takođe preveden na italijanski i nemački jezik: ovih pet jezika pokriva veliku većinu zemalja sa razvijenom industrijom vatrostalnog materijala.

ISO-rečnik će potpomoći ne samo vezu između proizvođača vatrostalnog materijala, već pre svega vezu između proizvođača i potrošača vatrostalnog materijala.

Preporuka ISO/R 836 podeljena je u šest odeljaka i to: opšti izrazi, sirovine i minerali, proizvodnja, tipovi vatrostalnog materijala, peći i upotreba vatrostalnog materijala, priprema i metode ispitivanja. Dokument na trideset strana sadrži slike (crteže) uključujući i ovde shematski prikazanu visoku peć.

Brojke na crtežu prikazuju međunarodno prihvaćene izraze (termine) za deo na koji se odnose.

Nazivi označeni na slici brojkama prikazani su u tabeli na srpskohrvatskom, francuskom, engleskom i ruskom.

Broj	Srpskohrvatski	Francuski	Engleski	Руски
	Visoka peć	Haut fourneau	Blast furnace	Доменная печь
2835	Grotlo	Gueulard	Throat	Колошник
2820	Jama	Cuve	Stack, shaft	Шахта
2950	Trbuh	Ventre	Waist Belly	Распар
2825	Sedlo	Etalages	Bosh	Заплечики
2810	Kružni vazdušni vod	Conduite circulaire	Bustle pipe	Кольцевой воздухопровод
2905	Priključak za duvnicu	Porte-vent	Goose-neck	Фурменный рукав
2940	Duvnica	Tuyère	Tuyere	Фурма
2945	Otvor za trosku	Tuyères à laitier Chiot	Slag notch Cinder notch	Шлаковая лётка
2865	Noseći venac	Marâtre	Lintel, Mantel	Мараторное кольцо
2815	Gnezdo	Creuset	Hearth	Горн
2830	Pod peći	Fond de creuset Sous-creuset	Hearth bottom	Лещадь
2925	Pod gnezda	Sole de creust	Hearth floor	Лещадь
2935	Ispusni otvor za gvožđe	Trou de coulée	Taphole, Iron notch	Чугунная лётка

(Napomena: Na bazi preporuke ISO/R 836 izrađeni su jugoslovenski standardi JUS B.D6.001 do JUS B.D6.026).

(Service d'Information ISO, 28. novembar 1969.)

OBJAVLJENI JUGOSLOVENSKI STANDARDI

»Službeni list SFRJ« br. 42/69. od 9. X 1969.

JUS K.G5.100	—	Kukasti ključevi	3,50
1969.			
JUS K.G5.101	—	Kukasti ključevi sa čepčićem	3,50
1969.			
JUS K.R1.060	—	Pribor za rotaciono bušenje. Sistem Kreljus:	
1969.		Hvatači jezgra sa oprugama	3,50
JUS K.R1.082	—	„ Redukcione spojnice bušaćih šipki (prelaznice). Prečnik spoljnog navoja manji od prečnika unutarnjeg navoja	3,50
1969.			
JUS K.R1.083	—	„ Redukcione spojnice bušaćih šipki (prelaznice). Prečnik spoljnog navoja veći od prečnika unutarnjeg navoja	3,50
1969.			
JUS K.R1.086	—	„ Redukcione spojnice šipki za spasavanje (prelaznice). Prečnik spoljnog navoja manji od prečnika unutarnjeg navoja	3,50
1969.			
JUS K.R1.087	—	„ Redukcione spojnice šipki za spasavanje (prelaznice). Prečnik spoljnog navoja veći od prečnika unutarnjeg navoja	3,50
1969.			
JUS K.R1.102	—	„ Hvatači jezgra, konusni, za pribor tipa B i BT	3,50
1969.			
JUS K.R1.118	—	„ Hvatači jezgra, konusni, za pribor tipa Z	3,50
1969.			
JUS K.R1.187	—	„ Univerzalni sto za obložne cevi	5,50
1969.			
JUS K.R1.188	—	„ Obujmice obložnih cevi	3,50
1969.			
JUS K.R1.211	—	„ Alat za spasavanje. Trnovi za bušaće šipke	3,50
1969.			
JUS K.R1.212	—	„ Alat za spasavanje. Trnovi za spojnice bušaćih šipki	3,50
1969.			
JUS B.Z1.051	—	Metode ispitivanja jamskog vazduha:	
1969.		Uzimanje uzoraka izduvnih gasova rudničkih dizel-lokomotiva	4,50
JUS B.Z1.060	—	„ Određivanje ugljendioksida, kiseonika, metana, vodonika i azota OR-SAT-APARATOM	7.—
1969.			

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. januara 1970.

»Službeni list SFRJ« br. 45/69. od 30. X 1969.

JUS C.K1.050	—	Okrugle, kvadratne i trapezne čelične šipke, vruće valjane za zavojne opruge železničkih vozila. Oblik i mere	3,50
1969.			
JUS C.K1.310	—	Čelik za opruge železničkih vozila. Tehnički propisi za izradu i isporuku	5,50
1969.			

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. januara 1970.

»Službeni list SFRJ« br. 45/69. od 30. X 1969.

JUS N.R4.030	—	Elektronika i telekomunikacije. Tastature. Terminologija i opšti uslovi	4,50
1969.			
JUS N.R4.031	—	Elektronika i telekomunikacije. Tastature. Metode ispitivanja	15.—
1969.			

JUS N.A3.211	—	Elektrotehnički grafički simboli.	
1969.		Baloni elektronskih usmeračkih cevi	3,50
JUS N.A3.212	—	„ Katode, anode i razne elektrode elektronskih i usmeračkih cevi	4,50
1969.			
JUS N.A3.213	—	„ Delovi elektronskih i usmeračkih cevi	4,50
1969.			
JUS N.A3.214	—	„ Elektronske cevi	4,50
1969.			
JUS N.A3.215	—	„ Usmeračke cevi i usmerači	3,50
1969.			
JUS N.A3.221	—	„ Promenljivosti	3,50
1969.			
JUS N.A3.222	—	„ Otpornici	3,50
1969.			
JUS N.R2.501	—	Elektronika i telekomunikacije. Polarizovani aluminijumski elektrolitski kondenzatori:	
1969.		Tehnički uslovi	7.—
JUS N.R2.502	—	„ Metode ispitivanja	16.—
1969.			
JUS H.B8.056	—	Ispitivanje tehničkog aluminijumoksida:	
1969.		Priprema i čuvanje uzoraka za ispitivanje	3,50
JUS H.B8.057	—	„ Priprema rastvora uzorka za ispitivanje	3,50
1969.			
JUS H.B8.059	—	„ Određivanje sadržaja gvožđa	4,50
1969.			
JUS H.B8.060	—	„ Određivanje gubitka mase žarenjem na temperaturi 1000 °C i 1200 °C	3,50
1969.			

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. jula 1970.

»Službeni list SFRJ« br. 47/69. od 6. XI 1969.

JUS P.F3.010	—	Opruge za železnička vozila. Lisnate opruge. Tehnički propisi za izradu i isporuku	8,50
1969.			
JUS P.F3.110	—	Opruge za železnička vozila. Zavojne opruge, kaljene posle uobličenja. Tehnički propisi za izradu i isporuku	6,50
1969.			
JUS P.F3.210	—	Opruge za železnička vozila. Pužaste opruge. Tehnički uslovi za izradu i isporuku	5,50
1969.			
JUS F.G2.025	—	Kočno polužje železničkih vozila. Tuljci sa razrezom. Oblik i mere	4,50
1969.			
JUS P.G2.902	—	Kočno polužje železničkih vozila. Tuljci sa razrezom. Tehnički uslovi za izradu i isporuku	3,50
1969.			

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. januara 1970.

JUS C.D0.001	—	Bakar i bakarne legure	
1969.		Definicije pojmova, nazivi i klasifikacija	5,50
JUS C.D0.002	—	„ Označavanje	4,50
1969.			
JUS C.D2.300	—	Bakarne legure za livenje:	
1969.		Legure bakra sa cinkom. Hemijski sastav, mehaničke osobine i smernice za upotrebu	3,50
JUS C.D2.301	—	„ Specijalne legure bakra sa cinkom. Hemijski sastav, mehaničke osobine i smernice za upotrebu	3,50
1969.			
JUS C.D2.302	—	„ Legure bakra sa kalajem. Hemijski sastav, mehaničke osobine i smernice za upotrebu	3,50
1969.			
JUS C.D2.303	—	„ Legure bakra sa aluminijumom. Hemijski sastav, mehaničke osobine i smernice za upotrebu	3,50
1969.			
JUS C.D2.304	—	„ Legure bakra sa kalajem i cinkom. Hemijski sastav, mehaničke osobine i smernice za upotrebu	4,50
1969.			
JUS C.D2.305	—	„ Legure bakra sa olovom i legure bakra sa olovom i kalajem. Hemijski sastav, mehaničke osobine i smernice za upotrebu	4,50
1969.			

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. jula 1970.

»Službeni list SFRJ« br. 47/69. od 6. XI 1969..

JUS B.E4.151	—	Laboratorijsko posude i pribor od stakla:	
1969.		Tikvice (baloni) po Erlenmajeru, usko grlo	3,50
JUS B.E4.152	—	„ Tikvice (baloni) po Erlenmajeru, široko grlo	3,50
1969.			
JUS B.E4.160	—	„ Petri-zdelice (posude)	3,50
1969.			
JUS B.E4.165	—	„ Zdelice (posude) za kristalizaciju, bez izliva	2,50
1969.			
JUS B.E4.166	—	„ Zdelice (posude) za kristalizaciju, sa izlivom	2,50
1969.			
JUS B.E4.170	—	„ Tikvice (baloni) sa ravnim dnom, kratkog uskog grla	3,50
1969.			
JUS B.E4.171	—	„ Tikvice (baloni) sa ravnim dnom, dugog uskog grla	3,50
1969.			
JUS B.E4.172	—	„ Tikvice (baloni) sa ravnim dnom, kratkog širokog grla	3,50
1969.			
JUS B.E4.250	—	„ Normirani brus (NB)	3,50
1969.			
JUS B.E4.260	—	„ Hladila (kondenzatori) po Libigu	3,50
1969.			
JUS B.E4.261	—	„ Hladila (kondenzatori) po Libigu, s normiranim brusom	3,50
1969.			
JUS B.E4.095	—	„ Metode ispitivanja otpornosti prema termičkom šoku	3,50
1969.			
JUS H.H9.052	—	Etarska ulja:	
1969.		Aetheroleum anisi — etarsko ulje anisa	3,50
JUS H.H9.054	—	„ Aetheroleum carvi — etarsko ulje kima	3,50
1969.			
JUS H.H9.066	—	„ Aetheroleum helichrysi — etarsko ulje smilja	3,50
1969.			
JUS H.H9.067	—	„ Aetheroleum hyssppi — etarsko ulje isopa	3,50
1969.			
JUS H.H9.068	—	„ Aetheroleum majorane — etarsko ulje majorana	3,50
1969.			
JUS H.H9.069	—	„ Aetheroleum menthae crispae — etarsko ulje kudrave nane	3,50
1969.			
JUS H.H9.070	—	„ Aetheroleum origani heracleotici — etarsko ulje mravinca	3,50
1969.			
JUS H.H9.071	—	„ Aetheroleum petroselini — etarsko ulje peršuna	3,50
1969.			
JUS H.H9.072	—	„ Aetheroleum satureiae hortensis — etarsko ulje čubra	3,50
1969.			
JUS H.H9.073	—	„ Aetheroleum serpylli — etarsko ulje majkine dušice	3,50
1969.			
JUS H.H9.075	—	„ Aetheroleum thymi — etarsko ulje timijana	3,50
1969.			
JUS H.H9.076	—	„ Aetheroleum valerianae — etarsko ulje odoljena	3,50
1969.			

Navedeni standardi primenjuju se od 1. jula 1970.

Izdavač: Jugoslovenski zavod za standardizaciju — Cara Uroša 54 — Beograd, telefon broj 26-461.

Odgovorni urednik: Slavoljub Vitorović, dipl. inž.

Cena pojedinom primerku din. 10. — Godišnja pretplata din. 80. — Pretplatu slati neposredno na adresu prodavnice Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Beograd, ul. Kneza Miloša br. 16, pošt. fah br. 933 ili na žiro račun br. 608-637-320-10

Štampa: Beogradski grafički zavod — Beograd

41

428/1970

700017849,3

COBISS